

VERONIKA BLAŽKOVÁ

Oponentský posudek diplomové práce

VZÁJEMNÉ PROPOJOVÁNÍ VÝTVARNÉ A DRAMATICKÉ VÝCHOVY

185 stran textu, seznam použité literatury, obrazové přílohy

Mým úkolem je položit autorce na konci oponentského posudku otázku, od níž se bude odvíjet obhajoba. Je to pro mne nesnadné, protože všechny otázky, které mne při čtení postupně napadaly, autorka vzápětí zodpověděla. Důsledně, poctivě, podrobně. Taková je celá práce, přesná, zevrubná, dalece přesahující téma vyjádřené v názvu, provokuje k úvahám o výchově, rodině, o dnešním světě, v němž žijí a vyrůstají děti.

Téma práce vyplynulo z dvouleté pedagogické činnosti autorky ve výtvarném oboru základní umělecké školy s dětmi předškolního a mladšího školního věku. Z potřeby: prohloubit motivace k výtvarným činnostem celkovou aktivizací těla i mysli žáků, vytvořit skupinu schopnou vzájemně spolupracovat, podporovat se a respektovat, zároveň poctivě naplňovat klíčové kompetence RVP pro ZUŠ.

Charakteristika práce

Je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické, s podrobným úvodem a také závěrem, v němž kromě jiného konstatuje, že veškerá její snaha nemůže vyřešit problémy, které přináší doba a prostředí, v němž děti vyrůstají.

V první, **teoretické části** charakterizuje pojetí výtvarné výchovy v základní umělecké škole, poznávání a osvojování si výtvarného jazyka v souvislosti s náměty, jež by měly v dítěti vyvolat hluboký zážitek, aby pak mohlo ve své výtvarné činnosti dospět k osobitému projevu. Současné pojetí výtvarné výchovy v ZUŠ si klade za cíl kromě výtvarného rozvoje i rozvoj osobnostně – sociální, což je samozřejmě správné. Jenže tady autorka objevila limity a slabá místa výtvarné výchovy. Píše: „Aby výtvarná výchova mohla naplňovat všechny své stanovené cíle, nemůže zůstat oborem do sebe uzavřeným, ale musí hledat v oblastech jiných vzdělávacích oborů, jejichž principy, metody či přístupy mohou napomoci k realizování některých z těchto cílů.“ Rozhodla se propojovat výtvarnou výchovu s dramatickou ne pro ozvláštňování výuky, ale aby „byla schopná naplnit všechny cíle, které si stanovuje moderní pojetí výtvarného vzdělávání“. Limitům a slabým místům výtvarné výchovy se dále věnuje podrobně. Zajímavým vstupem je kritický pohled na výtvarné soutěže a jejich hodnocení ve vztahu k žákům a učitelům. V dalších kapitolách podrobně zkoumá vztah výtvarné a dramatické výchovy, možnosti jejich vzájemného obohacování a doplňování. Závěrečnou kapitolu věnuje jednooborové Základní umělecké škole Miloslava Stibora v Olomouci, kde pracovala a kde vznikl základ této diplomové práce.

Druhá, **praktická část** zaznamenává dvouletou výtvarně dramatickou práci ve školních letech 2013 až 2015. Otevírá ji záznamem dlouhodobých cílů, které si stanovila. (Od počátku nebylo jejím úmyslem dospět k dramatickému tvaru, který by měl být předváděn před publikem, ale po dvouleté práci děti o to samy projeví zájem.) S pomocí odborné literatury charakterizuje vývojové zvláštnosti věku dětí, s kterými pracovala. Vysvětluje, proč volila pohádkové předlohy pro takto malé děti, přibližuje jejich děj, poselství, inspirativní hlavní a vedlejší motivy. Pak následuje podrobný popis celoroční práce s čínskou pohádkou - celkem dvacet lekcí, z práce s dalšími pohádkami, japonskou a africkou, vybírá

to nejpodstatnější, důležitá místa k objasnění uplatňovaných principů. V každé zapsané lekci má stanoveny cíle v rovině dramatické, osobnostně sociální a výtvarné. Výtvarné výstupy dokumentuje obrazovými přílohami.

Literatura

Seznam použité literatury je bohatý. Není to jen formální bibliografický výčet titulů, ale skutečně prostudovaná literatura, celá práce je toho dokladem.

Poznámky k lekcím v praktické části

Důslednost, podrobnost. Vysvětluje, nic není náhodné. Přesné rozvrstvení práce s příběhem tak, aby se v něm děti neztratily a zároveň vytvořily výtvarné dílo. Dramatické aktivity vybírá tak, aby posloužily přesně v každé fázi práce. Postupuje cestou od jednoduchého k složitějšímu. Postupně zvyká skupinu na neobvyklou práci, odbourává zábrany, věnuje pozornost každému jedinci. Výtvarné materiály a techniky volí citlivě, nápaditě, organicky. Zvažuje, co už děti zvládnou jak v dramatických tak ve výtvarných činnostech. Nic se neopakuje stejně, vždy je tu nová obměna již jednou vyzkoušeného, nová varianta. Nic není násilné ani nahodilé. Dobře žáky zná a ví, co po nich může požadovat. Vede je ke společné práci ve skupině, ve dvojicích, trojicích. Učí je vážit si jeden druhého, učí je rozmlouvat a uvažovat o aktivitách a jejich smyslu. Vybavuje děti zkušenostmi a zážitky. Rozvíjí a obohacuje výrazový projev dětí o stále náročnější úkoly v dramatických i výtvarných činnostech.

A hlavně, svou pedagogickou práci hluboce, zodpovědně reflektuje.

Při čtení jsem prožívala napětí, zda se podaří splnit stanovený cíl jednotlivých lekcí. Výtvarné práce těchto malých dětí jsou tak kvalitní a opravdové a jsou důkazem správnosti Veroničina pedagogického snažení.

Otázka

Děti, přicházely do výuky z nejrůznějších rodinných prostředí. Po jistou dobu jsi měla vliv na formování jejich osobnosti. Zmiňovala ses, že jedni rodiče děti podporovali, druzí ne. Projevili někteří rodiče zájem zůstat v hodině? Napadlo tě přizvat do svých hodin rodiče? Třeba jen jako tiché pozorovatele. Nějakým způsobem je zaangažovat. Bylo by to možné, proveditelné a jaký by to mělo dopad? Jiná možnost by byla zvát rodiče na veřejné hodiny. Máš takovou zkušenost? Jaký na to máš názor?

Závěr

Diplomová práce Veroniky Blažkové nejen že splňuje požadavky na texty tohoto typu, ale zdaleka je přesahuje. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení A.

Nina Martínková

14. 8. 2016